

**Загальна (сертифікована) короткострокова програма
«Інформаційна безпека та кібербезпека в органах влади»**

Тема:
**Інститути й інструменти забезпечення
інформаційної безпеки України**

Артем СЕРЕНОК

к.держ.упр., доцент кафедри цифрових технологій та е-урядування ННІ “Інститут державного управління” ХНУ ім. В.Н. Каразіна
тренер з відкритих даних Національної мережі тренерів з відкритих даних
Національний консультант у сфері е-урядування в Донецькій області від ПРООН в Україні

Структура загальної (сертифікованої) короткострокової програми (дистанційно) «Інформаційна безпека та кібербезпека в органах влади»

- Основи інформаційної безпеки
- Інститути й інструменти забезпечення інформаційної безпеки України
- Стандарти Європейського Союзу і НАТО у сфері інформаційної безпеки
- Кіберзлочинність
- Безпека електронних платіжних систем
- Безпека роботи в Інтернет
- Соціальна інженерія
- Безпека мобільних пристроїв
- Захист інформації в мережах. Захист персональних даних

Понятійно-категорійний апарат

Інформаційна безпека – стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, при якому запобігається нанесення шкоди через: неповноту, невчасність та невірогідність інформації, що використовується; негативний інформаційний вплив; негативні наслідки застосування інформаційних технологій; несанкціоноване поширення, використання, порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації.

Доктрина інформаційної безпеки України (Затверджено Указом Президента України від 8 липня 2009 року N 514/2009*)

Закон України № 537-V “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки” (прийнятий 9 січня 2007 року)

* Втратив чинність згідно з [Указом Президента України від 6 червня 2014 року № 504/2014](#)

Понятійно-категорійний апарат

Забезпечення **інформаційної безпеки** є однією з найважливіших функцій держави, справою всього Українського народу.

Ст. 17 Конституції України

Понятійно-категорійний апарат

Кібербезпека - захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави під час використання кіберпростору, за якої забезпечуються сталий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних і потенційних загроз національній безпеці України у кіберпросторі.

Закон України № 2163-VIII “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України” (прийнятий 5 жовтня 2017 року)

Понятійно-категорійний апарат

Кіберпростір - середовище (віртуальний простір), яке надає можливості для здійснення комунікацій та/або реалізації суспільних відносин, утворене в результаті функціонування сумісних (з'єднаних) комунікаційних систем та забезпечення електронних комунікацій з використанням мережі Інтернет та/або інших глобальних мереж передачі даних.

Закон України № 2163-VIII “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України” (прийнятий 5 жовтня 2017 року)

Понятійно-категорійний апарат

Кіберзахист - сукупність організаційних, правових, інженерно-технічних заходів, а також заходів криптографічного та технічного захисту інформації, спрямованих на запобігання кіберінцидентам, виявлення та захист від кібератак, ліквідацію їх наслідків, відновлення сталості і надійності функціонування комунікаційних, технологічних систем.

Закон України № 2163-VIII “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України” (прийнятий 5 жовтня 2017 року)

Правова основа інформаційної безпеки

Правовою основою інформаційної безпеки є Конституція України, закони України, Стратегія національної безпеки України, а також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Структура національної безпеки

25 лютого 2016 р. [Указом Президента України № 47/2017](#) було затверджено Доктрину інформаційної безпеки України, в якій зазначено, що комплексний характер актуальних загроз національній безпеці в інформаційній сфері потребує визначення інноваційних підходів до формування системи захисту і розвитку інформаційного простору в умовах глобалізації та вільного обігу інформації. Інформаційна безпека та кібербезпека є складовою частиною її національної безпеки.

Стратегія кібербезпеки України

Стратегія кібербезпеки України – документ довгострокового планування, що визначає загрози кібербезпеці України, пріоритети та напрями забезпечення кібербезпеки України з метою створення умов для безпечного функціонування кіберпростору, його використання в інтересах особи, суспільства і держави.

Остання Стратегія кібербезпеки України затверджена [Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021](#)

Стратегія кібербезпеки України

Стратегія ґрунтується на положеннях Конституції України, законів України "Про національну безпеку України" та "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України", Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенції про кіберзлочинність, Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392, Концепції боротьби з тероризмом в Україні, затвердженої Указом Президента України від 5 березня 2019 року № 53, інших нормативно-правових актів.

Основні елементи стратегії кібербезпеки України

МЕТА — створення умов для безпечного функціонування кіберпростору, його використання в інтересах особи, суспільства і держави

створення національної системи кібербезпеки

посилення спроможностей суб'єктів сектору безпеки та оборони для забезпечення ефективної боротьби із кіберзагрозами воєнного характеру, кібершпигунством, кібертероризмом та кіберзлочинністю, поглиблення міжнародного співробітництва у цій сфері

забезпечення кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури

ЗАГРОЗИ КІБЕРБЕЗПЕЦІ

невідповідність інфраструктури електронних комунікацій держави, рівня її розвитку та захищеності сучасним вимогам

недостатній рівень координації, взаємодії та інформаційного обміну між суб'єктами забезпечення кібербезпеки

безсистемність заходів кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури

недостатній рівень захищеності критичної інформаційної інфраструктури, державних електронних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, від кіберзагроз

недостатній розвиток організаційно-технічної інфраструктури забезпечення кібербезпеки та кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури та державних електронних інформаційних ресурсів

недостатня ефективність суб'єктів сектору безпеки і оборони України у протидії кіберзагрозам воєнного, кримінального, терористичного та іншого характеру

Інститути забезпечення інформаційної безпеки України

- Міністерство цифрової трансформації України
- Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України;
- Центри (підрозділи) забезпечення кібербезпеки або кіберзахисту в Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, Службі безпеки України, Національному банку України, Міністерстві інфраструктури України, Міністерстві оборони України, Збройних Силах України;
- Національний центр резервування державних інформаційних ресурсів;
- Урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події України CERT-UA;
- Національний координаційний центр кібербезпеки (робочий орган Ради національної безпеки і оборони України)

Об'єкти кібербезпеки

- конституційні права і свободи людини і громадянина;
- суспільство, сталий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища;
- держава, її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність;
- національні інтереси в усіх сферах життєдіяльності особи, суспільства та держави;
- об'єкти критичної інфраструктури.

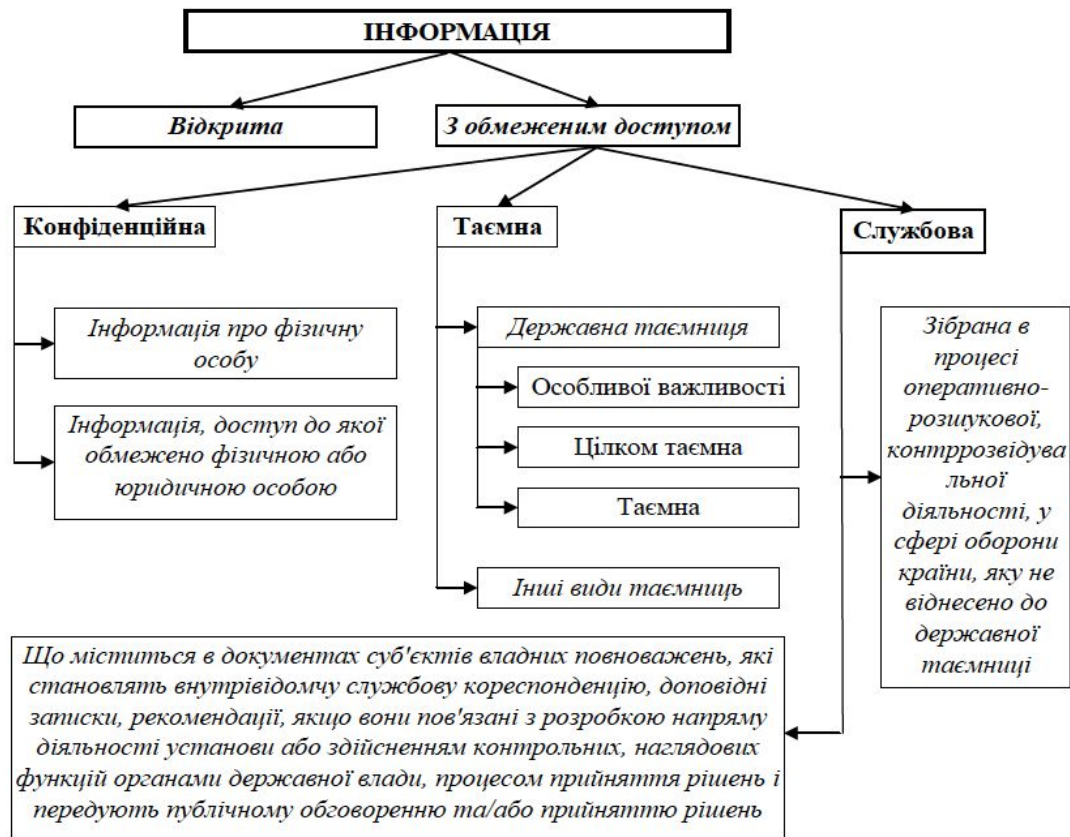
Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки

- громадяни України та їх об'єднання;
- Верховна Рада України, яка серед іншого ухвалює закони у сфері інформаційної безпеки, визначаючи тим самим державну політику в цій сфері;
- Президент України, який забезпечує послідовне проведення державної інформаційної політики, інформаційний суверенітет та інформаційну безпеку України;
- Кабінет Міністрів України, який організовує діяльність виконавчої влади щодо забезпечення інформаційної безпеки;
- Рада національної безпеки і оборони України, яку очолює Президент України, координує та контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері інформаційної безпеки України;
- інші центральні органи виконавчої влади та органи сектору безпеки і оборони України;
- засоби масової інформації та інші суб'єкти, які здійснюють інформаційну діяльність;
- наукові установи та навчальні заклади, які, серед іншого, проводять наукові дослідження та здійснюють підготовку фахівців з інформаційної безпеки.

Основні пріоритети забезпечення інформаційної безпеки

Класифікація інформації за порядком доступу

Організаційна структура охорони державної таємниці

Дякую за увагу!